

13. Waarden

*De lampen zijn verschillend, maar het is hetzelfde licht.
Concentreer je op de essentie, concentreer je op het licht.*

Rumi

Op deze plek komen steeds facetten van compassie aan bod, waaruit je inspiratie kunt putten. Of je vindt bevestiging ('doe ik al'), doet een nieuw idee op om uit te proberen of je gebruikt de teksten om bepaalde aandachtsgebieden te bespreken met collega's of studenten. Je komt er achter dat compassie voor cliënten een belangrijke waarde in jouw leven vertegenwoordigt. Interessant om eens bij de collega's op je afdeling te peilen door welke waarden zij zich laten leiden en of dat aansluit bij jouw behoefte aan een mensvriendelijke omgang met de cliënten. Je kunt er ook afspraken over maken, zodat iedereen dezelfde uitgangspunten heeft. Als bijvoorbeeld uit een gezamenlijke sessie komt dat behulpzaamheid, vriendelijkheid en respect de belangrijkste waarden zijn van de afdeling, dan kun je elke vorm van communicatie naar of over een cliënt langs die meetlat leggen. In de pers kwam het voorbeeld naar voren van zorgverleners die hun cliënten reduceren tot hun aandoening: "Hoe is het met de amputatie van zaal 6?" Is dit behulpzaam, vriendelijk en respectvol? Wanneer je met elkaar de belangrijkste waarden voor de afdeling onderzoekt en vastlegt, dan is het makkelijker om jezelf of een collega hier aan te herinneren.

Compassie concreet

1. Afdelingssessie: Spreek met je afdeling over omgang met cliënten. Aan welke aspecten moet cliëntencommunicatie volgens de zorgmedewerkers van jouw afdeling voldoen? Welke waarden vinden jullie belangrijk of essentieel om achter te staan en uit te dragen? Is daarbij niet alleen het hoofd, maar ook het hart betrokken? Maak hiervan een lijst of een top 5, doe er een aansprekende afbeelding bij en zet er allemaal je handtekening onder. Kopieer dit en deel aan iedereen uit, lijst het in, zet het in het personeelsblad, laat het de cliënten weten, vergroot het, hang het op.
2. Workshop: maak een afdelingsstatuut, waarin de gemeenschappelijke opvattingen en waarden vastgelegd worden. Een goed afdelingsstatuut is persoonlijk, positief, geformuleerd in de tegenwoordige tijd, visueel en geschreven met gevoel. Een zin uit het statuut zou bijvoorbeeld kunnen zijn: *Het geeft ons voldoening (gevoel) als wij (persoonlijk) reageren (tegenwoordige tijd) met respect, wijsheid en compassie (positief) wanneer wij een cliënt behandelen wiens gedrag we lastig vinden.*
Bron: *De zeven eigenschappen van effectief leiderschap*; Stephen Covey
3. Afdelingsreflectie die eerst individueel of in kleine groepjes en daarna gezamenlijk besproken kan worden: 'Wat voor een redenen kun je noemen om de cliënten *niet* met compassie te benaderen?' Uit de antwoorden leer je waar eventuele angst of weerstand zit. Ja gaat vervolgens met elkaar na of die angst of weerstand gegrond is.
Bron: *Compassievol leven*; Erik van den Brink en Frits Koster.
4. Leestip: *Compassievol leven*; Erik van den Brink en Frits Koster, www.uitgeverijboom.nl.